

HET SCHRIFTJE VAN BLAVATSKY

Het schriftje van Blavatsky

Bas Jongenelen

Tilburg 2022

Coverontwerp: O.B. Kunst

Afbeelding omslag: *Jakobus de Meerdere ontmoet de magiër Hermogenes*, Pieter van der Heyden, naar Pieter Bruegel (I), 1565. Rijksmuseum Amsterdam (RP-P-1884-A-7995)

ISBN 9789464652437

© 2022 Bas Jongenelen

Dit boek is gezet in de TilburgsAns; www.tilburgsans.nl

Hoofdstuk 1

Nu ben ik oud genoeg om te vertellen wat er werkelijk is gebeurd. Er kan mij niets meer overkomen, ik wacht immers toch al op de dood. Tot die tijd kan ik schrijven, moet ik schrijven en zal ik schrijven. Schrijven over de geschiedenis van de anus van de wereld. Het is mijn eigen geschiedenis. En het is de geschiedenis van hoe de wereld gered is, hoe de wereld niet ten onder is gegaan aan krachten en machten die sterker zijn dan de mens. Maar let op! Het kan gewoon allemaal nogmaals gebeuren. Waarschijnlijk zelfs al terwijl ik dit schrijf en terwijl jij dit leest.

Sofie kan met moeite het handschrift lezen, het is een klein priegelig handschrift – duidelijk geschreven door een oud iemand die lang geleden leefde. Maar Sofie werd er wel meteen door gegrepen, door het gehavende schriftje. *Ernesta Blavatsky – Mijn eigen zelfgeschreven herinneringen* staat er op het groene kaftje. Een curieuze titel, hoewel het natuurlijk mogelijk is om herinneringen van een ander op te schrijven. Maar op deze manier lijkt het alsof er een paar keer hetzelfde staat. De titel klopt dus wel, ondanks dat er een soort van overbodigheid omheen hangt.

De zomervakantie is net begonnen, het is 2005 en Sofie voelt zich in een onbestemde en onduidelijke tijd. De musical van groep 8 is achter de rug, alles van groep 8 is achter de rug... het kamp, de Citotoets en dus ook de musical. Het wachten is op een nieuw begin, de brugklas. Ze is van de hoogste top naar beneden aan het vallen, van de hoogste groep van de school,

naar de laagste. Groep 8 is voorbij, de val is ingezet, maar de landing is er nog niet. De keiharde landing zal komen aan het eind van de zomervakantie, als ze de eerste stap in de nieuwe school zet. Deze zomervakantie is een tussentijd. De tijd tussen top en dal.

Gisteren was ze met haar moeder in de kringloopwinkel om nieuwe spullen te kopen: een groter bureau dan ze op haar basisschoolkamertje heeft en een bijpassende bureaustoel. Ze vond ook nog een leuke houten kist. Vijftien euro maar!

Haar moeder vond de kist echter te duur. 'Wat moet je met zo'n kist?' had ze gevraagd.

'Gewoon...' had Sofie geantwoord.

Bij het afrekenen van het bureau en de bureaustoel zei de mevrouw achter de kassa: 'Je had toch ook nog interesse in die kist?'

'Die vinden we te duur,' zei Sofies moeder nog voordat Sofie 'Ja' kan antwoorden.

'Ach, weet je wat?' ging de kassamevrouw verder, 'hij staat ons een beetje in de weg. Als je de troep die erin zit ook meeneemt, dan mag je hem gratis hebben.'

'Wat moeten wij dan met die troep?' had Sofies moeder gevraagd.

'Ach toe ma, ik vind die kist leuk en wat erin zit, kunnen we thuis ook wel weggooien.'

'Nou vooruit dan maar,' zuchtte Sofies moeder.

Een winkelmedewerker hielp hen de spullen buiten te zetten. Daar stond Sofies vader te wachten met zijn taxibusje.

‘Kom, snel inladen, want ik heb zo klanten die naar Schiphol moeten,’ zei hij bars. ‘Hop hop. Verdomme, schiet eens op!’

De ouders van Sofie waren een tijdje geleden gescheiden, als ze elkaar zagen, dan konden ze niet anders dan bits op elkaar reageren. Maar ze probeerden allebei de schijn op te houden dat ze elkaar nog steeds mochten en dat ze in alle vriendelijkheid samen voor de opvoeding van Sofie zorgdroegen. Dus toen het tijd was om de kamer van Sofie opnieuw in te richten, was haar vader meteen bereid om met zijn taxibusje te rijden. Dat ‘met-een’ moest wel met een korreltje zout genomen worden, want er ging toch wel eerst enig gemopper aan vooraf.

Sofie woonde bij haar moeder in een klein appartement, dus de nieuwe spullen moesten daarheen gebracht worden. Sofies vader laadde ze uit en zette ze voor de deur van de lift.

‘Ik moet gaan, er staan klanten te wachten,’ snauwde hij. ‘Het is de drukste tijd van het jaar.’ Hij sprong in zijn busje en scheurde er vandoor. Gelukkig waren het bureau, de stoel en de kist niet al te zwaar, zodat Sofie en haar moeder die samen wel naar binnen getild kregen.

Het bureau had een mooi plekje voor het raam gekregen, maar de kist was per direct een sta-in-de-weg. ‘Wat moet je toch met zo’n ding? En wat voor troep zit erin? Een opgezette kameel misschien?’ Hoofdschuddend was haar moeder de kamer uitgelopen. Sofie had de kist opengemaakt om te kijken wat erin zat. Geen opgezette kameel natuurlijk, wel een wit laken. Althans, een laken dat vroeger wit was geweest. Nu was het een stoffige vergeelde lap katoen, met scheuren en gaten. Het ding rook muf, maar echt vies was het toch ook weer niet. Voorzichtig legde Sofie het laken naast de kist, zodat er niet te veel

stof in het rond zou vliegen. Desondanks bezorgde het laken haar een flinke niesbui. Ze besloot het raam open te zetten.

Wat zat er nog meer in de kist? Een kapotte waaier. Een handschoen. Een visdraad met dunne doekjes eraan geknoopt. Een doosje met speelkaarten. Sofie opende het doosje en zag dat het geen gewone speelkaarten waren, maar kaarten met afbeeldingen. Dat spel kende ze niet. Vijf zalfdoozjes van Nivea – maar dan zonder zalf of crème erin. In ieder doosje zat een raar poedertje, grijs en bruin. Zou het vergif zijn? Ze durfde niet aan de poeders te ruiken, laat staan ze aan te raken! Wat nog meer? Een stompje van een kaars in een zwarte kandelaar. Een blaadje met getallen erop. Een deel van een boek in een taal die ze niet kende. Onderop, alsof het een bedje was, een oude plooirok, ook al zo stoffig en muf.

Sofie bekeek de uitgestalde rommel. Eigenlijk best weinig, terwijl de kist vol zat. Ze vroeg zich af hoe dat mogelijk was en ze bekeek de kist nog eens goed. De binnenkant leek veel kleiner dan de buitenkant. Zou het? Zou er een dubbele bodem in de kist zitten? Sofie pakte een linaal en mat de buitenkant en de binnenkant van de kist. Inderdaad was de kist aan de buitenkant hoger dan aan de binnenkant. Tien centimeter verschil. Dat kon maar één ding betekenen: er moest een ruimte zitten onder de bodem van de kist.

Hoofdstuk 2

Krachten en machten, heerschappijen! Die maken de wereld uit. Ze verplaatsen zich langs lijnen van geleidelijkheid; wie die lijnen weet te volgen, zal mee kunnen deinen... zal mee kunnen varen. Of zal tegen kunnen werken. Een medaille heeft immers twee kanten. Welke kant je kiest, is aan jou. Wees je bewust van je keuze. Kies je de deze of gene kant van die medaille? Ik, beste lezer, heb beide kanten gezien en gevoeld. Daarom kan ik dit schrijven, daarom kan ik schrijven wat er gebeurd is, wat er gebeurt en wat er gebeuren zal. Ik ben een oude vrouw en ik heb alles al meegemaakt, ik heb de hele medaille gezien. Zelfs de randen ervan zijn mij niet onbekend. Ik heb ze gekust, ik heb de hele medaille bemind en daarom weet ik alles. Lees door, beste lezer, en u zult ook alles weten. Alles wat ik weet, schrijf ik op. De kennis die ik heb, mag niet verloren gaan.

De moeder van Sofie is schoonmaakster van sporthallen en zwembaden. Vooral in de zomer heeft ze het druk: de zwembaden zijn overvol bezoekers. En die laten heel veel vuiligheid achter. Sofie vindt het een vervelende baan, ze schaamt zich een beetje voor haar moeder. Waarom is ze geen advocaat? Of hersenchirurg? Of opzetter van dode dieren? Eventueel van kamelen.

‘Mijn werk is prima,’ zegt Sofies moeder, ‘want in de zomer heb ik in ieder geval werk door al die vieze mensen. Stel je voor dat al die mensen heel schoon waren en al hun rommel achter hun kont op zouden ruimen... wat moest ik dan? Dan komt er

helemaal geen geld binnen.’ Het betekent ook dat de zomervakantie helemaal vastligt. Sofies moeder kan geen vrij nemen in de zomervakantie. ‘Dat geeft niets, want we hebben toch geen geld om weg te gaan, om echt vakantie te nemen. Als ik niet zou werken, dan zouden we helemaal geen geld hebben, en wat zouden we dan doen in de zomervakantie? Niets. Dan kan ik dus net zo goed gaan werken.’

Sofie is het inmiddels gewend. Veel van haar klasgenoten kunnen ook geen verre vakantie-reizen maken. Sommige wel, die komen na de zomervakantie terug met verhalen over duiken in Egypte, olifantrijden in Thailand of surfen op Hawaii. Dat zijn enkelen. De meeste kinderen doen niets, of stonden op een camping in Zeeland. De eerste week in het nieuwe schooljaar werden er nog wel verhalen verteld over de zomervakantie, maar daarna hield het allemaal wel op. Sofie vroeg zich af of dit op de middelbare school ook zo zou zijn. De meeste klasgenoten zou ze niet meer zien, alleen Thomas. Thomas en Sofie zijn de enige twee kinderen van haar klas die naar het Stedelijk Gymnasium gaan. Sofie kon er zich eigenlijk geen voorstelling van maken. Ze had hoog gescoord op de Cito-toets en haar vader was daar nogal enthousiast over geweest.

‘Ik ga eens een praatje maken met die lerares van je. Hoe heet ze ook alweer?’

‘Juffrouw Carolien.’

‘Juffrouw Carolien, ja, dat wist ik wel. Ik was het alleen even kwijt.’

Een tijdje later waren Sofie en haar moeder op de ouderavond waar het definitieve schooladvies besproken zou worden. Juffrouw Carolien leek wel zenuwachtig.

‘Ik heb mooi nieuws,’ zei ze. ‘Door de hoge Cito-score, je inzet in de klas en eh... door de... eh... interesse en steun van je ouders krijg je van mij een gymnasiumadvies.’

Sofie was er enigszins overdonderd door. Ze wist natuurlijk dat ze goed gescoord had op de Cito-toets en ze wist dat ze altijd haar best had gedaan. Maar die interesse en steun van haar ouders? Daar had ze eigenlijk nooit veel van gemerkt. Hoewel ze ineens wist hoe het zat met het enthousiasme van haar vader. Hoe het gesprek tussen haar vader en juffrouw Carolien precies was gegaan, wist ze niet, maar het moest een nogal dwingend gesprek zijn geweest. Haar vader kon immers nogal dwingend zijn.

‘Zijn er meer kinderen met een gymnasiumadvies?’ had Sofies moeder gevraagd.

‘Thomas.’

Jezus, dacht Sofie. Thomas! Die gozer die altijd doet alsof hij alles weet. En wat hij niet weet, kan hij thuis opzoeken omdat hij een snelle laptop heeft met een goede internetverbinding. Als je alles al weet, dan hoef je toch niet naar het gymnasium? Dan kun je beter naar een school waar je dingen leert te maken, waar je leert lassen, timmeren, metselen, schilderen. Hoewel dat voor Thomas misschien een beetje lastig zou zijn, aangezien hij niet kon lopen en dus in een rolstoel zat. Zijn benen waren niet volgroeid geraakt, maar met zijn hersenen was helemaal niets mis. Thomas was de slimste leerling van de klas.

‘Thomas woont tegenover jullie flat in de laagbouw,’ zei juffrouw Carolien, ‘dan kunnen jullie elkaar iedere dag zien op school. Nietwaar? Ik ga ervan uit dat Thomas met een taxibusje

gebracht wordt en dat Sofie op de fiets gaat. Maar eenmaal op school kunnen jullie samen de vakken volgen.'

Sofies moeder knikte bevestigend.

'Zo, dat is dan ook weer geregeld.' Juffrouw Carolien klonk gehaast, alsof ze bang was dat ineens alles mis zou gaan.

Met de inschrijfpapieren voor het Stedelijk Gymnasium, die juffrouw Carolien zelfs al zoveel mogelijk ingevuld had, in een plastic mapje verlieten Sofie en haar moeder de school.

'Het gymnasium, kind, wie had dat gedacht?'

'Papa.'

'Papa?'

'Ja, papa. Je weet wel, die man die af en toe doet alsof hij mij opvoedt.'

'Nou, dit heeft hij dan wel goed weten te regelen.'

Sofie onderzoekt of ze de bodem van de kist open kan maken. In films zit er altijd een geheim knopje of zo. Als je dat knopje dan induwt, springt het luik open. Het leven van Sofie is verre van een film, dus zo'n knopje zal er wel niet zijn. Ze pakt een schaar en probeert er een kiertje mee te maken. Dat lukt natuurlijk niet. De bodem zit muurvast met spijkertjes en de plankjes zitten – zo te zien – in elkaar geklikt. Sofie klopt met de achterkant van de schaar op de bodem. Tja, zo te horen is er wel een holle ruimte. Misschien moest Sofie maar eens een dwingend gesprek met de kist houden, net zo dwingend als het gesprek dat haar vader had gehouden met juffrouw Carolien. Daar had ze een hamer voor nodig.

Beneden in de kelderbox staat een gereedschapskist waar Sofie de hamer, een nijptang, een grote schroevendraaier en nog wat andere gereedschappen uitvist.

Weer terug op haar kamer zet ze de schroevendraaier in het midden van de bodem van de kist en geeft er een klap op met de hamer.

‘Kraak!’ zegt de kist en de schroevendraaier schiet door de bodem. Sofie haalt de schroevendraaier eruit en slaat op een paar andere plaatsen gaten in de bodem. Dan weet ze met een hefboomtechniek het grootste deel van de plankjes die de bodem vormen eruit te breken. De opbrengst is teleurstellend. Twee zwarte boeken met een rode ster erop, zo te zien dezelfde boeken. Een soort oud postertje, in vieren gevouwen, een plattegrond van Tilburg, een sleutel met een label eraan: K.R.O. En een half schriftje met een groene kaft.

Veel moeite voor erg weinig, denkt Sofie. Meteen denkt ze aan haar vader, die altijd zegt dat alles tegenvalt voor wie te veel verwacht.

Hoofdstuk 3

Anus mundi sum: ik ben de oude vrouw van de wereld. Ik ben de wereld zelf. Alle lijnen van de wereld komen in mij. Luister naar mij en word wijzer. Lees en word wijs. Ware wijsheid vind je door dingen te weten en te ervaren. $2 + 3 = 5$. Naarmate je meer weet en meer ervaart worden deze getallen hoger. 10 is het perfecte getal, het aantal vingers van je lichaam is 10. Maar 11 en 12 zijn perfecter. We noemen deze getallen niet eentien en tweeëntien, we hebben er aparte woorden voor. Op 11 rijmt zelf en op 12 rijmt zwaalf. De zwaalf is een zwaluwsoort. Zwaluwen symboliseren de lange tochten die we zelf moeten ondernemen om tot kennis en ervaring te komen. Zwaluwen vliegen over de lijnen, ze volgen de perfecte lijn om te komen waar ze moeten zijn. Wij zijn zwaluwen, althans, we moeten zwaluwen zijn. We moeten denken als zwaluwen. Tel het na op je vingers: tel tot 10 en tel jezelf erbij en je innerlijke zwaalf. Dan volg je de lijnen van de wereld en de lijnen van je leven. Dan kom je waar je wezen moet en dan kom je aan met kennis en ervaring.

Het kleine priegelige handschrift in het groene schriftje doet Sofie duizelen. Niet alleen hoe het geschreven is, maar ook wat er geschreven is, is compleet nieuw voor haar. De wereld is dus een keer gered van machten en krachten die sterker zijn dan de mens en zal misschien nog een keer gered moeten worden. Deze machten en krachten verplaatsen zich langs lijnen over de we-

reld... dat weet deze oude vrouw. Die zich de oude vrouw van de wereld noemt: *anus mundi sum*.

‘Anus,’ zegt Sofie hardop. En ze schrikt van haar eigen stem. Ze kijkt om zich heen, maar er is niemand. Ze is alleen thuis, want haar moeder is weer naar het zwembad om schoon te maken. ‘Anus,’ zegt ze nogmaals. Ze moet ervan giechelen. ‘Anus! Aars! Poepgat! Ik ben het poepgat van de wereld! Ik ben de oude vrouw met het poepgat.’

Sofie slaat het schriftje dicht en kijkt nogmaals naar de voorkant: *Ernesta Blavatsky – Mijn eigen zelfgeschreven herinneringen*. Ernesta Blavatsky... Zo heet toch niemand? De oude vrouw met het poepgat heet zo. Ze leest de eerste paar alinea’s nogmaals door, tot en met *Anus mundi sum: ik ben de oude vrouw van de wereld*. En alle lijnen komen in de oude vrouw samen. Alles in je anus. Nee, lekker is dat. Ze legt het schriftje aan de kant en vouwt het postertje uit. Het is niet echt een grote poster en hij ziet er erg oud uit. Zou het ook een oude poster zijn? Misschien is hij wel geld waard. Oude dingen zijn vaak geld waard. Die twee zwarte boeken? ‘Hoëtia door Frits Lapidoth 1893,’ leest ze. Ze slaat een boek open. *Goëtia* staat daar. Ook al oud, 1893. Sofie slaat ook het andere boek open en ziet dat het niet dezelfde boeken zijn. Het zijn twee delen die samen één boek vormen. Ze begint te lezen in het eerste deel: ‘Door de smalle rue de T.... kwamen mannen en vrouwen haastig aanlopen. Zij scheerden langs de huizenrijen. Hun paraplu’s stootten telkens tegen de gevels en laaghangende uithangborden van winkels en wijnhuizen. Nu en dan, werden de heren aangehouden door onooglijke juffers, die niet begrepen